

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 7/18
Luksemburg, 25 stycznia 2018 r.

Wyrok w sprawie C-498/16
Maximilian Schrems / Facebook Ireland Limited

Maximilian Schrems może wytoczyć powództwo indywidualne przeciwko Facebook Ireland w Austrii

Natomiast, jako cesjonariusz praw innych konsumentów, nie może on korzystać na potrzeby wytoczenia powództwa zbiorowego z podstawy jurysdykcji zastrzeżonej dla konsumentów

Maximilian Schrems, zamieszkujący w Austrii, pozwał Facebook Ireland („Facebook”) przed sądami austriackimi. Zarzuca on Facebookowi naruszenie szeregu przepisów regulujących ochronę danych osobowych w kontekście korzystania przez niego z jego prywatnego konta na Facebooku¹ oraz korzystania z należących do nich kont przez siedmiu² innych użytkowników, którzy scedowali na M. Schremsa swoje prawa do wytoczenia powództwa. Owi inni użytkownicy byli również konsumentami zamieszkującymi w Austrii, Niemczech i Indiach. Maximilian Schrems domaga się, by sądy austriackie uznały za bezskuteczne niektóre warunki umowy i by nakazały Facebookowi zaprzestanie wykorzystywania spornych danych do celów własnych oraz do celów osób trzecich, a także by zasądziły od Facebook zapłatę odszkodowania.

Facebook jest zdania, że sądy austriackie nie mają jurysdykcji międzynarodowej. Zdaniem Facebook M. Schrems nie może powoływać się na przepis prawa Unii³, który umożliwia konsumentom pozywanie kontrahenta przed sądy miejsca zamieszkania konsumenta (podstawa jurysdykcji zastrzeżona dla konsumentów). Korzystając bowiem z Facebooka również do celów zawodowych (w szczególności wykorzystując stronę na Facebooku do informowania o krokach podejmowanych przeciwko Facebookowi⁴), M. Schrems nie może być – w przekonaniu Facebooka – uważany za konsumenta. W odniesieniu do praw scedowanych na niego Facebook podnosi, że podstawa jurysdykcji zastrzeżona dla konsumentów nie może objąć również cesjonariusza praw konsumentów.

W tym oto kontekście Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy, Austria) wniósł do Trybunału Sprawiedliwości o uściślenie warunków, w których można powoływać się na jurysdykcję zastrzeżoną dla konsumentów.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał orzekł, że **użytkownik prywatnego konta na Facebooku nie traci przymiotu „konsumenta”, jeżeli publikuje książki, wygłasza wykłady, prowadzi strony internetowe, organizuje zbiórki datków i staje się cesjonariuszem roszczeń licznych konsumentów dla celów dochodzenia ich w postępowaniu sądowym.**

¹ Od 2010 r. M. Schrems wykorzystuje *konto* na Facebooku tylko dla potrzeb swojej prywatnej działalności. Ponadto od 2011 r. zarejestrował *stronę* na Facebooku dla celów i) informowania internautów o działaniach podejmowanych przez niego przeciwko Facebook Ireland, o jego wykładach, uczestnictwie w panelach dyskusyjnych i o wystąpieniach w mediach, ii) apelowania o datki oraz iii) reklamowania swoich książek.

² Ponadto 25 000 osób z całego świata dokonało na rzecz M. Schremsa cesji swoich roszczeń w celu umożliwienia mu ich dochodzenia przed sądem.

³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1, „rozporządzenie Bruksela I”). Zgodnie z brzmieniem tego rozporządzenia pozwany należy co do zasady pozywać przed sądy miejsca zamieszkania lub siedziby pozwanego. Jedynie w drodze odstępstwa od tej zasady, w enumeratywnie wymienionych przypadkach, pozwany może, względnie musi, zostać pozwany przed sądy innego państwa członkowskiego.

⁴ Zob. przypis 1.

Podstawa jurysdykcji zastrzeżona dla konsumentów nie może być natomiast powoływana dla potrzeb powództwa wytoczonego przez konsumenta pragnącego dochodzić przed sądem właściwym dla jego miejsca zamieszkania nie tylko przysługujących mu praw, lecz również praw scedowanych na niego przez innych konsumentów zamieszkujących w tym samym państwie członkowskim, innym państwie członkowskim lub państwie trzecim.

W odniesieniu do kwalifikacji jako konsumenta Trybunał zauważył, że przepisy jurysdykcyjne zastrzeżone dla konsumentów znajdują co do zasady zastosowanie jedynie w sytuacji, gdy celem umowy zawartej między stronami jest inne niż gospodarcze lub zawodowe użycie danego towaru bądź usług. Jeżeli chodzi o usługi cyfrowego serwisu społecznościowego aspirującego do bycia wykorzystywanym w dłuższej perspektywie czasu należy uwzględnić następującą w późniejszym okresie ewolucję sposobu korzystania z oferowanych przez ów serwis usług.

Powód korzystający z owych usług mógłby powoływać się na przymiot konsumenta, jedynie jeśli co do zasady niezwiązany z działalnością gospodarczą lub zawodową sposób korzystania z tychże usług, dla celów którego pierwotnie zawarł on odnośną umowę, nie nabrał z czasem charakteru co do zasady gospodarczego lub zawodowego.

Natomiast, wobec tego, że pojęcie „konsumenta” jest definiowane jako przeciwieństwo pojęcia „podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą” oraz niezależnie od konkretnego zasobu wiedzy, jakim może dysponować dana osoba, czy też od posiadanych przez nią w rzeczywistości informacji, to ani wiedza, którą owa osoba może nabyć w dziedzinie, w której ramy wpisuje się dana usługa, ani zaangażowanie tej osoby w reprezentowanie praw i interesów użytkowników owych usług nie odbierają jej przymiotu „konsumenta”. Wykładnia pojęcia „konsumenta”, która wykluczałaby podejmowanie opisanej działalności, sprowadzałaby się bowiem do uniemożliwienia skutecznej ochrony praw przysługujących konsumentowi w stosunku do drugiej strony umowy mającej status przedsiębiorcy, łącznie z prawami związanymi z ochroną ich danych osobowych.

W odniesieniu do scedowanych praw Trybunał przypomniał, że podstawa jurysdykcji zastrzeżona dla konsumentów została utworzona w celu ochrony konsumentów będących stroną umowy. W związku z tym konsument korzysta z ochrony tylko wtedy, gdy osobiście jest powodem lub pozwanym w ramach postępowania. W konsekwencji powód, który sam nie jest stroną umowy konsumenckiej mającej stanowić przedmiot postępowania, nie może korzystać z podstawy jurysdykcji zastrzeżonej dla konsumentów. Podobnie rzecz się ma w odniesieniu do konsumenta będącego cesjonariuszem roszczeń innych konsumentów.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” 📞 (+32) 22964106